

Hembygdsbladet

Nummer 1

2007



Detta kunde vara en bildgåta.... det är fönstret på Gustavsberg i Hackeryd. Här bodde Elin Blomkvist, som många Västerlösa-bor fortfarande minns, fram till 1956. Här bodde också hennes systerson Gösta, när han gick i skolan i Västerlösa på 1920- talet.

Arne Lundin var ibland med sin mamma och drack kaffe i den lilla stugan. Inez Niord berättar att hennes man Fred var klasskamrat med Gösta, som ofta lade en sten på vägen vid Gustavsberg och sparkade på den hela vägen till skolan, för att få vandringen lite roligare.

Tore och Carola Franzén sköter nu om stugan, som ägs av hembygdsföreningen.

Västerlösa hembygdsförening

Styrelsen

Sten Peterson, ordförande
Ulla Jacobsson, vice ordförande
Jan Cederlund, sekreterare
Bengt Hjalmarson, kassör
Ola Lindh, intendent
Karin Axelsson
Elaine Eriksson
Conny Fransson
Göta Gustafsson tel
Nils-Gunnar Henriksson

Roteombud

Karin Axelsson, Dömestad
tel: 831 36
Ulla Carlsson, Sperringe
tel: 832 63
Evald Ohlsson, Lind
tel: 840 21
Rune Karlström, Egeby
tel: 830 77
Tore Franzén, Hackeryd
tel: 832 56
Göta Gustafsson, Västerlösa
tel: 830 58

Arne Lundin, som avled 2 januari 2007, arbetade i styrelsen i 40 år, varav 18 år som kassör. Vi tackar Arne för alla goda insatser och ett fint kamratskap.

Medlemsavgiften är 50 kr per år och betalas i fortsättningen på bankgiro 5832-0375. Det går också bra att betala till roteombudet.

Medlemsbladet kommer ut en gång per år. Vill du medverka i nästa nummer (2008), kontakta sekreteraren på tel: 29 86 08.

Verksamheten 2006

- Årsmöte i församlingshemmet. Efter förhandlingarna underhöll Ulla och Bengt Karlsson
- Slättergille i hembygdsparken med 45 deltagare. Lill-Folke med hustru Siv svarade för musiken. Sill och potatis serverades
- Friluftsgudstjänst i hembygdsparken med 25 deltagare
- Grillkväll i hembygdsgården. 35 personer åt och trivdes
- Ytterligare ett antal stora träd har fällts i hembygdsparken
- Taket har lagats på Gustavsberg
- Hembygdsföreningen har köpt hembygdsgårdens mark av kyrkan

Västerlösa hembygdsgård



Hultet – Västerlösa skattegård

Byggd på 1700-talet.

Låg nära Andersberg. Flyttades till hembygdsgården 1949/1950.

Stugan har varit bebodd av Karl-August Carlsson (1844 – 1926) och hans hustru Johanna Matilda (1861 – 1937). Karl-August hjälpte bönderna med olika sysslor. ”Tilda” var flitig med att sticka strumpor. Hon gick till Västerby och hämtade ull, kardade och spann, stickade och levererade färdiga plagg.

Stugan tjänstgjorde som bibliotek några år på 1950-talet. Birger Börjesson var bibliotekarie.



Stugan Gärdet - Västerlösa prästgård

Byggd på 1600-talet.

Låg på vägen mot Andersberg, på vänster sida vid infarten till Lövhagen. Flyttades till hembygdsgården 1948.

I slutet av 1800- talet bodde Nils Johan Larsson (1822 – 1899) i stugan med sin hustru Johanna Sofia Johansdotter (1835 – 1918) och sina barn Gustav Strömberg (* 1869), Clara Sofia (1871 – 1953) och Carl Erik Nilsson (1893 – 1972). Änkan Johanna Sofia bodde kvar till sin död 1918.

1918 – 1935 bodde Amalia Johansson (1851 – 1936) i stugan.

Hon var farmor till Alf och Melker Törnqvist och bodde tidigare i Andersberg. 1907 blev hon änka. Hon skötte Johanna Sofia några år och flyttade sedan in i stugan efter hennes död.

Carl Erik Nilsson blev smidesmästare i Sjögestad. Vid ett tillfälle var han i hembygdsgården och berättade om sin Västerlösa-tid.

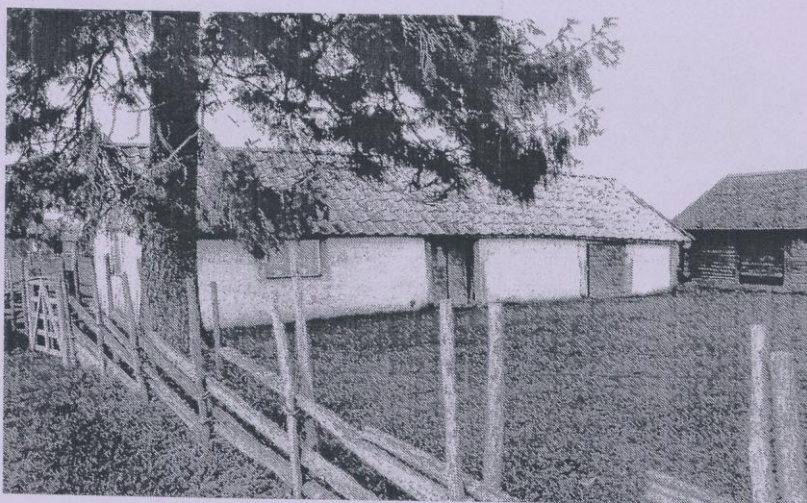


Stugan Stenhagen – Lycke

Låg 200 m från bygdegården på vägen mot Mantorp, framför Betel och mitt emot den rivna Sonorp- skolan.
Flyttades till hembygdsgården 1958.

Stugan var Västerlösas första poststation f r o m 1876.
Den beboddes av Anna Lovisa Vestergren 1861 – 1926
Före lantbrevbäringen, som började 1926, bar hon ut posten till gårdarna Marås, Ås, Hackeryd och Dömestad. Även föräldrarna bodde i Stenhagen. Före 1876 hämtades posten i Linköping en gång i veckan av Vestergren som innehade detta uppdrag i 49 år.

Efter Anna Lovisa Vestergren bodde Hulda Johansson (*1883) i stugan till sin död 1957. Hon var vaktmästare i Betelkapellet.



Gustavsberg – Hackeryd

Byggd 1808 Stugan ligger kvar i Hackeryd.
Den donerades 1955 av Elin Blomkvist och överlämnades till
hembygdsföreningen vid hennes död 1964.

Möbleringen är från tiden omkring 1900. Elin Blomkvist var
sömmerska och bodde kvar där till den 14 oktober 1956 enligt den
kvarlämnade almanackan. Många Västerlösabor minns Elin
Blomkvist – en liten gumma som varit sömmerska..

I stugan bodde på 1920- och 30- talen även hennes systerson
Gösta (född 1919), som gick i skolan i Västerlösa. Han arbetade
sedan hos handlaren i Sya och blev så småningom bankkamrer i
Mjölby.

Uppgifter: Alf Törnqvist, Melker Törnqvist m fl
Foto: Greta Karlsson

Alf Törnqvist berättar

Jag föddes i Västerlösa 23/12 1910. Mina föräldrar var Oskar (född 1879) och Ida (född 1875). Båda dog 1957. Mina syskon var: Konrad (1904 – 1993, smed i Veta), Greta (1906 – 1994) och Melker (1912 – 1986, murare).

1918 började jag i skolan, som nu är församlingshem. Det var första året med läsning varje dag. Mina lärarinnor i småskolan hette Lundgren, som dog jullovet 1918, och Tyra Sander, som kom till Västerlösa 1919. I klass 3 – 4 hade jag Anna Hulthamar och i klass 5 – 6 kantor K-J Pettersson (född 1865). Han var mycket sträng och kunde ge eleverna stryk med pekpinen. Det var han som byggde Solhem, intill skolan. Kantorns hustru dog juldagsmorgonen 1936, innan han skulle spela i kyrkan.



Alf Törnqvist var mycket aktiv i hembygdsföreningen under många år, bl a styrelseledamot 23 år och intendent 10 år.

På övervåningen i skolhuset låg lärarinnornas bostäder. Där låg även poststationen fram till 1913, då den flyttades till det nybyggda stationshuset. Senare på 1910-talet placerades telestationen där. Kalle Malm bar posten från Sjögestad till Västerlösa. Lantbrevbäringen började Alvar Borg med 1926. Algot Lorin kom till Västerlösa omkring 1917. Kvarnen byggdes när Svartådalens kraftstation kom till. 1918 byggdes skolan till med en vinkelbyggnad, som numera är riven, och kantorn fick enbart klass 5 – 6. Tidigare var det klass 3 – 6 och läsning varannan dag. Av eleverna på skolkortet med klass 1 – 6, taget 1919, är det nog bara jag som lever. Vi hade vinterlov sex veckor, från jul till mitten av februari, på en "fortsättningsskolan". Klass 7 startade många år senare i prästgårdsflygeln. På lunchrasten åt vi medhavda smörgåsar i kapprummet. Mobbing förekom inte, men ibland slogs man på rasterna.

Jag slutade skolan 1924 och fick då 5 kr på en bankbok. Direkt efter blev jag lärling hos min far. Han var murare liksom min farfar och senare min bror Melker. 1925 konfirmerades jag av kyrkoherde Jansson. Han var mycket sträng och rökte cigarrer. En flicka som råkade skratta skickades genast hem.

Hemma hade vi ko och gris samt höns. Mor skötte djuren samt vävde mycket. På vintern förekom ingen murning och far kunde ta hand om djuren. Vi åkte cykel till jobbet, som far slutade med vid 60 års ålder p g a olycksfall. 1936 köpte Melker och jag var sin motorcykel. I Västerlösa upplevde man inte något "klassamhälle". Efternamnet användes vid tilltal.

Jag gjorde rekryten vintern 1930 – 31 vid 14 i Linköping. I början av 1930-talet var det hög arbetslöshet och många hamnade i beredskapsarbete med att hugga sten och bygga vägar. 1932 röstade jag för första gången. Socialdemokraterna gick kraftigt framåt och Nisse Olai utropade: "Nu går det åt helvete, det är rött över hela linjen". Min mor röstade nog aldrig.

Nov. 1939 – juli 1940 gjorde jag 8 månaders krigstjänst på Gotland. Vi höll vakt vid och på tyska båtar, som kom med kol till Slite. Det var en mycket kall vinter och ibland kunde båtarna mellan Visby och Nynäshamn inte gå på flera dagar. När vi skulle åka hem den 9 april 1940 fick vi vända i Visby, eftersom tyskarna gick in i Danmark och Norge, och vara kvar på Gotland till juli.

Melker och jag murade Stenhagsstugan i hembygdsgården. Kassören i hembygdsgården, Paul Karlström, gjorde avdrag på ersättningen motsvarande medlemsavgiften. På så sätt blev vi medlemmar. De andra båda stugorna murades av Tage Andersson.

Jag gick i pension 1976, men hade en del småjobb även senare. Jag bodde i Andersberg till 1957 och därefter i Furulund, Rappestad, fram till 1989. Sedan dess bor jag i Ljungsbro.

Aktiviteter 2007

- | | |
|---------------------|---|
| 11 mars kl 18.00 | Årsmöte i församlingshemmet |
| 18 juni kl 19.00 | Slättergille med sill och potatis i hembygdsgården
(reservdag 20 juni) |
| 5 augusti kl 14.00 | Friluftsgudstjänst i hembygdsgården
(tag med kaffekorg) |
| 18 augusti kl 13.00 | Västerlösadagen i hembygdsgården |
| 20 augusti kl 18.00 | Grillkväll i hembygdsgården (reservdag 22 aug) |

Information lämnas på anslagstavlorna i samhället och i regel på lapp i brevlådorna. Annons i ÖC den 11 augusti om Västerlösadagen.